

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga“ nastu male stvari, a nesloga sve pokvari. Nar. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nrv. svaki redak: Oglas od 8 redaka stoji 60 novč., za svaki redak više 5 novč.; il u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šalju postaracom *napušćenom* (saaseno postalo) lme, presime i najkliju poštu valje točno označiti. Komu li ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenu pismu, za koje se na plaća postarine, ako se izvana naplać: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se il ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** št. »L O G A« št. lisači svakog četvrtka i l cijelom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nablijegovani listovi se ne primaju. — Prodajata s postaricom stoji l bor., za seljake 3 bor. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godina. Izvan carevine više postarina. Na malo l br. 5 nrv.

Hajka na istarske Hrvate.

Kod posljednje naše razprave sa g. Cuderom izjavio je on, da je pisao svojo glusovito pismo dne 22. febrara 1880. kao privatna osoba, te da ono pismo nebijaše u nikakvoj svezi sa njegovim službenim poslovanjem u Kastvu. Teško nam bijaše tomu povjerovati, nu što ćeš, kad neimaš očitih protudokaza? Ali providnost pruži nam i toli željene protudokaze. Ravnatelj zemaljkoga računovodstva g. Ivan Sussa, vjerni prijatelj g. Cudera, podaje nam orudje proti njemu i jošte proti komu drugomu. Gosp. Sussa, službená osoba, čovjek, koji je prisegao pred Bogom, da će pravedno raditi, zakona se držati, službenu tajnu čuvati; taj čovjek, koji je posvom zvanju najmanje pozvan mješati se u politiku, dao se na ogavno dialo: daje savjete, naputke i naredbo svomu »dragomu« u pismu od 25. novembra 1879. kako da se uništi onaj »šopor barbarah, ono leglo ljutog Hrvatsioa, onaj prokleti Kastav!

Radi Cuderovog pisma interpellirao je zastupnik naroda u Beču g. dr. Vitezić carsku vladu. Odgovora neima ni danas, nu nije zato uzmanjtko sa talijanaško stranke svakojakih pogrdah i klovetah o donacijanstvu na g. Vitezića i ostale naše prvake Istre. Denuncijsant je našim protivnikom svatko, koji njim istian u brk rekne; svatko, koji strgne krinku sa crne njim obrazine; svatko, koji neodbrava njihova podla djela i poduča. Nu nečudimo njim se. Daruju nas. onim, čega imadu doma u izobilju.

Spomenusmo, da je g. Sussa pisno spletkarsko pismo g. Cuderu proti kastavskoj občini, ali mi bi krivo g. Susi učinili, kad bi htjeli radi toga njega na odgovornost pozivati. Ta on sam naglasuje na više mjestih pisma, da radi po nalogu zemaljkog podkapetana g. dra. Amorosa; da potiču oni savjeti i odredbo, kako da se uništi kastavsku občinu, od zemaljkog podkapetana; da je on jedino prsto orudje rečenog visokog zemaljkog činovnika. A što da naučimo od plemenitih podkapetanovih savjetah i predlogah? Spoznajemo, da je zemaljski odbor, dotično njegov prvak g. Amoroso u najužem savezu sa g. Cuderom; da g. Cuder radi sporazumno sa porečkom gospodom kako da se moralno i materijalno utuče občinu Kastav, dotično ono hrvatsko pučanstvo. Upoznajemo nadalje, da je zem. odbor, a poimecne njegov vitezki član g. Amoroso zlorabio svoju vlast, primajući i dajući naputke i savjete svomu odaslaniku, kako da radi o razslu i propasti občinah Kastva, Veprinca i Lovrana.

Doznajemo nadalje, da je zemaljski odbor kroz g. Amorosa proti pro-

pisom i proti zakonu nagradjivao sotsneke osnove sa svotom od više stotinah forintih iz pokrajinskoga fonda, razpolazujući istim na način, koji podpada pod kazneni zakon. Učimo se napokon, da zemaljski odbor, dotično njegov tumač g. Amoroso nije radio kako to zakon hoži i ljudski zahtjeva, na korist i dobrobit naroda, već upravo protivno na propast i nesreću njegovu. Čemu da se još učimo? Zar nije i ovo previše?

Evo mili rodo, čomu ti se je sve nadati od ljudih, koji upravljaju tvojim imetkom, koji vladaju tvojom sudbinom! Možeš li gojiti ljubav do tih muževah, možeš li se pouzdati u takove muževe? Na i sto puta ne. Oni ti rade o glavi; oni hoće, da tvoje izmrovareno i golo tjelo pusti pod njihovom neusmiljenom petom posljednji uzdah. A ti mučenice! možeš li se njihovim nemilosrdnim nohtom oteći, možeš li njim možda vratiti šilo za ognjilo? Nemožeš! jadušičal jer rob nije ravan tiranu, sluga nije što i gospodar.

Ono što možeš i što ti je dopušćeno jest, da u svojoj sdvojnosti zavapiš: a gdje je svieto moral, gdje lije zakon? Na tvoj vapaj čuti ćeš djavolski smjoh i viku tvojih narodnih protivnikah: »Kakav moral, kakav zakon? Ti si šćav, ti si rob, stvoren da trpiš i štitiš. Nije li ti ovdje pravo a ti se nosi u Zagreb ili Ljubljana«.

Takav ćeš dobiti rodo odgovor na tvoj vapaj, bilo iz Poreča ili Pazina. Al da. Imade i drugih pozvanikah, koji bdiju nad zakonom, koji su nad porečko-puzinskom svojtom i nad istim zemaljkim odborom. Tuj je carska vlada, koja nemože dopustiti, da se tako postupa sa vjernim i svomu caru odanim hrvatskim pukom Istre. Carska vlada pozvana je, da nadzire kako se vrše zakoni; da uzdrži red i poredak, da štiti i brani nemoćnike i tlačeno od razbojnikah i pustojlijah; da pripazi je li se troše krvavi žuljevi puka u dobre i koristne svrhe a nipošto u svrhe razpirivanja i podržavanja mržnje, lopovluka i narodnog izdajstva. Hoće li carska vlada stati na put nemilom pašovanju porečko-puzinske gospode; hoće li ona pridignuti zanemarenog i pogrdjenog istarskog Hrvata — pokazati će nam nedaleka budućnost.

Kao prijatelji i savjetnici puka, imenujemo mu i danas otvoreno i jasno ono ljudo, kojé mu je izbjegavati kao svojo najljudešće udrijatelje; sjedamo ga onih muževah, koji ne samo da su nedostojni časti, koju obnašaju; koji ne samo da nisu vredni povjerenja naroda, nego bi bili morali već odavna kažnjeni biti za svoja nedjela, za svoja izdajstva; koji ne samo da počinjaju i nadalje sve ono, što bi jedino pakao izuhisiti mogao; nego su dapače od krvavih žuljevah ubogoga

naroda za svoja bogumrska djela nagradjeni i plaćeni!

Dobri-Bože! kad će prestat naši jadi.

Pismo kotarsk. kapetana u Voloskom.

Niže donaćamo pismo sviestnih Kastavcaah, boračebih u Ugarskoj na kotarsk. kapetana u Voloskom, kojim oštro oduvdjuju poslednje nemire u Kastavščini, napose one naperene tobož proti hrvatskom jeziku i hrvatskoj našoj zastavi. Veseli nas što potiče taj glas iz dalekih krajevah, od radnikuh, nipošto pako od kakovih agitatorah, na koje bacaju naši narodni protivnici krivnju za počinjene izgrede. Pismo to glasi:

Poglaviti g. o. k. kotarski kapetane!

Podpleni Kastavci, odaljeni od svojih kućah štaju u novinah i dobljavu iz mille njđak kumenuka Kastavščine svakojakih vlastih, koje uzimaju Kastavščini dobar glas, kojim se je do sada pred svetom ponosila.

Nismo mnogo vremena odsutni, te znamo, da razboritiji i sviestniji Kastavci nemogu da grde zastave prejasne cesarske kuće, nit zastave, koja je znak hrvatskog jezika, koga smo svi Kastavci majčinitim mliekom usisljalj znamo dobro, da sviestniji Kastavci poštuju zakon i neće bacati carskih tabelah, neće zahtevati, da se u školah uči *dijalakti*, čega na čitavom svijetu nema; neće vjerovati, da se može občine prodavati onako jednostavno kao voz repe ili krompir.

Znasjući, da ima u Kastavščini mnogo pametnih ljudih, nemožemo si uspjeh, što su ga zavoditelji — koji nemogu biti Kastavci — postigli, drugdje tumačiti, nego što pametni ljudi miruju, znajući, da kuća sagradjena na pjesku sama od sebe se ruši. I tako je došlo do toga, da javno mnjenje u možda i carske oblasti smatraju većinu Kastavcaah protivnom državnomu redu i poredku; protivnom crkovnim oblastim; protivnom svomu materinskomu jeziku; protivnom svomu, što je lepo, plemenito, korisno i potrebno za svaki puk.

Da to krivo mnjenje, koliko do nas stoji oborimo, pogovorismo se mi podpisani Kastavci, radnici u Karpatih, odkud se pre 1200 godinah Kastavci i svi Hrvati u svojo današnje zemlje naselili i odlučismo pred Vami poglaviti gospodine c. kr. kapetane, kao glavom našeg kotara i pred cijelim svijetom svedeno očitovati:

1. Da mi odsudjujemo one naše lakojerne suobčinare, koji vjeruju u nemogućne stvari.
2. Da mi odsudjujemo svaku bupu, jer smo nvereni, da se u Austriji može svako pravo — kad se pravo ima — zakonitim i mirnim putem zađobiti.
3. Da smo mi po jeziku Hrvati i neprokljemo našu braću u banovini, zato što oni možda materijalno gore od nas stoje; nego želimo, da bude i njim i nam koliko može biti bolje; hoćemo kao takovi, da štiti hrvatski jezik u školah se uzdrži i da nazu u istome sve oblasti doplaju.
4. Da mi priznajemo i pripravnimo smo

krv svoju dati za tri zastave: Austrijsku, dinastičku i narodnu hrvatsku.

Izvolite poglaviti gospodine ces. kr. kapetane primiti izraz našeg najdubljeg poštivanja.

Beškiđ g. Alo Verečko u Ugarskoj, dne 25. marča 1885.

Franjo Brajan Piljačić s. r. Jurđani kbr. 56. Franjo Jurđana s. r. pok. Luke, Jušiči, + Josip Vlah pok. Andre. Jušiči kbr. 21, Josip Brajan Obad s. r. Jurđani, + Josip Stanisl Zlatar Jušiči, + Vicho Jurđana Kovčić Jurđani, + Josip Puž Jurinčić Kučeli, Ivan Vlah Vitič s. r. pok. Ivana Jušiči br. 23, + Josip Valentin Franisl Jurđani, + Ivan Jurđana Kovčić, Jurđani.

Razprava

proti petorici zavedenih iz občine Veprinac.

Dne 14. t. m. obdržavala se razprava proti petorici nemirnjakah iz občine Veprinac pred zem. sudom u Trstu. Trojica od njih bijaše preko mjesec danah zatvorena, a dvojica došla je jučer na razpravu. Često mora jedan narod vaditi kostanj iz prhvice radi sebičnih i nečistih ciljevah nepoštenih stvorovah a dokaz tomu nam je iznova jučerašnja razprava pred zem. sudom. Tako piše jedan irredentistički list tršćanski na svodu svog izvišćea o spomenutoj razpravi. I mi se slušćemo posavema sa tom izjavom nu opazit nam je samo to, da su i ovaj put kao uvijek do sada svim nemirum, svim pomutnjam u Istri krivi prijatelji i pristaoše irredentskog klepetala t. j. Istarski Talljanši. Nu pustimo vuka da zavija te čujmo što govori obtužnica državnoga odvjetnika:

Dne 26. febrara obdržavala se u Veprinac obč. sjednica. Pred občinskom kućom sabralo se neobično mnoštvo naroda. Na dnevnom redu bijaše toga dana pregledanje obč. računah za god. 1885. Obč. glavlar g. Hlanidna izabrao je iz ureda jer su se pregledavali njegovi računi. Došli su u uredu pregledani računi i sadjeni u najboljem redu, odigravala se pred obč. kućom nemila igra. Na prisutnoga glavlara stali nekoji prvaci nemirnjakah navaljivati, da je pomogao predati občinu pod Hrvatsku, da oni neće da se uređuje hrvatski, da neće škole ni crkve, župnika, učitelja, tajnika biti njega samoga, jer da su jih svi iz tđali i prodali. Za dokaz tomu služe njim tabele sa napisom: »U pograničnom kotaru (Im Grenzbezirke), koje su pribijene na nekojih mjestih občine. Zaludna bljahu sva dokazivanja i uvjeravanja glavara, da je sve izmlšljeno što mu oni predbacuju, da su tabele po nalogu c. k. kapetana izvješene itd.; zaludna bijaše opomena g. župnika, koji je slušćeno prozlaže oko občinske kuće. Puk zaveden i zlo upućen vjerovao je više svojim zavodilcem nego li vrlomu svomu glavaru i šestitomu župniku. Pošto bljahu računi odobrani, povrati se glavaru uredu za njim nahrupe i nemirnjaci. Tu se počela iznova bućiti, larmati i zahtjevati, da se pokaže protokol o prodaji občine itd. Videći zaustupstvo, da nepomažu ništa dokazi i razlozi, da je puk od nekoga bezdušnika za-

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Sloga za svaku malu stvar, a neologu sve pokvari“ Nar. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopis ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redakah stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; ili u slučaju opsevanja uz pogodbe sa upravom. Novci se lično poštarinom (saasno postala) ima, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničaru u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: »Reklamacija«. Dopis se ne vraćaju ako se i ne tiskaju. — »NAŠA SLOGA« izlazi svakog četvrtka i li celom arku. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo. Nabljudgovani listovi se ne primaju. — Predplata s poštarinom stoje 1/5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno fr. 250 na za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Važnost sadašnjih izborah.

Vriednost i važnost svakoga poduzeca sudimo po pripravah, koje se za isto čine. Svakdanju radnju obavljamo obično uz malene ili nikakve priprave, a čim je djelo teže, važnije i vrednije, tim se na isto ozbiljnije i temeljitije pripravljamo.

Sudeći po pripravah, koje se čine u ovo vrijeme u celom našem carstvu, spremaju se svi narodi austrijske države na vrlo mučan i važan posao. A zaisto i je koli mučan toli važan posao, koji nas čeka i koji se ima obaviti u našem carstvu ovog i budućeg mjeseca. Kako smo javili prošlog tjedna na ovom mjestu, imaju se obaviti u našoj polovici države izbori za carevinsko vijeće ili za državni sabor. Kazali smo zadnji put našim zemljakom, pučanstvu Istre i kvarnerskih otokah, što mu je činiti, kako se ponašati i koga birati. Donesli smo u istom broju proglaš carске vlade, kojim se raspisuju novi izbori. Naznačeno je tamo, koliko bira Istre sa otoci zastupnikah, gdje se isti biraju i kakovi razredi pučanstva biraju te zastupnike. U podlistaku istog broja počeli smo donositi tumačenje: koji ima pravo birati i kako se biraju izbornici ili fiducijari. Danas nastavljamo to tumačenje prema neima u njemu skoro ništa novoga jer se izbor za carevinsko vijeće temelji na istom zakonu po kojem se bira i u zemaljski sabor, a o tomu smo obilno govorili god. 1883. u podlistku našeg lista. Preporučamo dakle našim čitaocem, napose prijateljem puka u Istri i na otocih, da pročitaju one podlistke te da narod podučie što mu je raditi.

Najvažniji čin kod predstojećih izborah jest izbor izbornikah ili fiducijarah. Izaberemo li poštene, neodvisne i značajne izbornike, tad možemo biti sigurni, da će ovi birati poštene, vriedne i značajne naše za-

stupnike. Sve dakle odvisi od izbora fiducijarah. Toga radi i preporučamo našim biračom, da ulože sav rad, da napnu sve sile, da budu izabrani u pojedinih občinah čestiti izbornici, pa će tada lahko biti izabrati dobre zastupnike.

Naši narodni protivnici zaključili su u pazinskom sastanku, da će nastojati svimi silami izabrati svu četvoricu svojih zastupnikah. Nas bi htjeli lišiti i one jedine obrambe, koju smo kroz dvanajst godina uživali; htjeli bi, da budu tri četvrtine pučanstva Istre na carskom sboru bez zagovornika bez štitaika; oni hoće da izrinu jedinoga našega zastupnika prevriednog g. Vitezića.

Nadamo se stalno, da će njim u tom biti sav trud i napor uzaludan. Puk Istre, napose istočno Istre, nije više toli kratkovidan, da bi si išao sam sobi grob kopati. Talijanska spletke i varanja otvorila su prilicu i sljepom oči. Mi čekamo izbor u izvanjskih občinah istočno Istre mirnim srcem. Nu drugo je pitanje glode ostalih trih zastupnikah Istre. U zapadnoj Istri, napose u talijanskim i potalijančenim gradićih, naučini su naši narodni protivnici neograničeno gospodariti. To gospodarjenje protagnuli su oni, što silom što varkom i na izvanjske občine zapadne Istre, koje sačinjava svuda skoro čisto hrvatsko pučanstvo. I tuj će kandidirati Talijani svog starog zastupnika. Imadu li k tomu prava? Hoće li uspjehi? Sila ne pita za pravo a uspjeh pokazati će nam skoro budućnost.

Naši prijatelji znadu što njim je činiti. Većina njih bila je već u izbornoj borbi. Očekujemo od njih, da će učiniti svoju svetu dužnost kao gradjani i rodoljubi.

Za sada budi nam svim najpreporučamo, da izaberemo u svih občinah čestite fiducijare, jer od njih odvisi izbor zastupnikah.

Izbore. Tu su najprvo počastni gradjani, svećenici, činovnici itd., zatim dolaze drugi obćinari danom od jačega, na slabijega, polag toga, koliko plaćaju državnoga poreza. Plaćaju li dva jednaka onda dolazi najprvo stariji pak mlađji. Kad je tako popis gotov, sbroji se, koliko plaćaju svi ljudi, zatim se ide od prvih prema dole, dok zasegne jednu trećinu svega što plaćaju svi stanovnici jedne občine. To se zove prvo izborno tijelo. Tada se ide napred napram dole dok zasegne opet treći del svega poreza i oni sačinjavaju drugo izborno tijelo. Ako je občina mala i ako nije velike razlike u porezu, onda se broje odozgor dole oni, koji skupa plaćaju polovicu svega poreza, i ovi su prvo izborno tijelo, a svi ostali sačinjavaju drugo izborno tijelo. Svi fiducijari dobiju čim su izabrani legitimaciju s kojom se izkazuju na dan kad imaju birati zastupnika. Izbornike ili fiducijare bira se u po-

Na posao dakle svieatni rodoljubi! Načelo neka Vam bude svuda »Sloga« a uzvik: »Pomozi si sami, pomoći će nam i Bog!

Goni popa!

Ljudi protivni našem jeziku i našem napredku kriče već više vremena: udri popa! neveruj popu! Popi bi vas hteli stagnuti pod stare stega. Ovi su proti napredku i svakomu dobru. Sada je slobodna iliti liberalna doba.

Tako i drugačije kriče se na popa. Ruži jih se ošito, a koliko se nemore ošito, čini se potajno.

Naša je dužnost protumačiti puku zašto je ta bruka i ta ruga na popa. Ali prije svega reći ćemo, da mi nemislimo braniti ni najmanje ovdje duhovno ljude, koji nebi vršili svoju dužnost i koji nebi narod putili dobrim izgledom. Teški sud božji i naš pač bi na takovoga duhovnika, ako ga gdje god najdemo.

Naši prijatelji nećine te razlike. Oni čine jednu drugu razredbu i po njoj hvale ili ruže, kako jim bolje stoji. Nijedan razred ljudski danas nije po mori tako zlo plađen, kako niži duhovnici.

Kakovo god pisarče u budi kojoj kancelariji ima barem jedan forint na dan sigurno plaće. A kapelan ima navadno oko 200 forintih na leto stalnih. I s timi se mora kadgod i do dva puta u letu preseliti.

Pop u selu je sve. Ali ako oboliš, pak ako Ti pop zna čim god barm za čas pomoći, eto vike na njega, da so pača u poslove lekarske. Dakako! Razlika je samo ta, da ako Ti pop i lekar daju purgu, jednomu rečeš Bog jim daj zdravlje, a drugomu platiš deset, petnajst forintih, kako je već odaljen.

jednih obćinah. Fiducijarom može biti svaki birač. Fiducijari u pojedinih kotarih sastanu se na određeni dan u sjelu kapitanata, da izaberu zastupnika. Izborna komisija sastavi se kod tog izbora kako i za zemaljske izbore. Kandidat, koji dobije nadpolovičnu većinu, onaj je izabran.

U oče valjaju one odredbe za izbore u carevinsko vijeće, koje vriede i za krajevni sabor. Bira se na temelju posleđnjih obćinskih listinah; biraju gdje dva, gdje jedno izborno tijelo, polag množine pučanata i polag viška poreza.

II. Izbor u gradovih. U carskom proglašu označeni su gradovi i mjesta, koja biraju jednog zastupnika. I ovdje je poglavito nuđelo, da može birati u gradovih, svaki onaj, koji bira u obćinsko zastupstvo. Imadu li grad tri izborna tijela, onda glasuju oni od prvoga i drugoga tijela, dapače i oni od trećega ako plaćaju izravnoga poreza barem 10 for.

Zato se kriči: neveruj popu. Kad si bolestan u postelji, nemaš pismenoga čoveka blizu. Dojde pop s dvimi muži, čuje i zapiše tvoju zadnju volju, pak mu daš pet šest jajah.

Hodi k drugomu pismeniku ili zovi advokata, neka Ti piše testament, pak ćeš vidit po čem su jaja. I zato se kriči neveruj popu.

Kad si na smrtnoj postelji bolestan od kužne kakove boli, svi Te bože. Najbliži tvoji, koji su s tobom jedali i spavali, strahom Ti se približe, prokuraju stan i odelo.

Mnogi lećnik, ako ga zoveš, vidi da imaš mutne oči, pak učini kertajh.

Tko je onaj, koj Ti se najbliže približi, kada Te se svi boje? Pop, svećenik. On Ti daje zadnju utehu, on Te deli od ovoga sveta u ime božje i preporuča Te onim stranam, koje nitko nepoznaemo.

— Za toliko dobro, uče vas ljudi: goni popa, ne poslušaj što Ti govori; ne uči Te pravo.

Kada ideš gospodi, nauče Te, i to je dobro, da otareš noga pred vrati, da pustiš dožnik i kabanicu vani, jer bi to gospodi moćilo i ako je peć užgana, pokvarilo bi jim zrak.

A kakovoga sve duha ima svećenik kada bez plaće veru božju uči decu utlačenu u školi kako ribe, molku, bosu i svakojaku? Kako mu je ugodno, kad izpoveda i dušu umiriva ljudem svakojakoga tela.

I zato se kriči: Neveruj popu! Ali ne zato, za nešto drugo se kriči.

Svećenici nas uče, da živimo trezno, umereno, da netrošimo zdravlja lokežom i žderilom, da nepunimo tudju torbu prazne svoju.

Oni nas uče, da sve dobre stvari uzdržimo, kako su nam od starijih došli, da čuvajmo starinske običaje, da ljubimo i nastojimo svoj jezik, jer naš govor, je del našega imetka. Oni

Kako se sastavljaju izborna tijela, to je jur rečeno. Gdje su u gradovih samo dva izborna tijela, tu se uzmu samo prve dve trećine izbornikah polag viška poreza od ogor dole, i ovi glasuju, a drugi ne. Svaki grad i svako mjesto, koje ima pravo birati i u gradovih bira doma t. j. u dotičnom gradu. Sa spomenutim gradovi bira jednog zastupnika trgovačko-obrtnička komora u Rovlnju.

III. Izbor u velikom saboru. Četvrtoga zastupnika u Beč biraju svi oni posjednici, koji plaćaju najmanje 100 for. čitoga državnoga poreza. Oni izboraju biti takodjer punoljetni i kako svi ostali birači, austrijski podanici. Svi veliki posjednici biraju svoga zastupnika u Poreču.

PODLISTAK.

Kako se izabire zastup. za car. vijeće?)

(Konac.)

U izvanjskih obćinah, gdje se biraju za Istru dva zastupnika, nebira se kako je poznato izravno nego po izbornicah ili fiducijarih. Jedan izbornik dolazi u občini na 500 po prilici dušah. Što odvisi od brojenja puka. Izbornike biraju birači izvanjskih obćinah, koji su popisani po porezu u prvo ili drugo izborno tijelo, ako su tri takova tijela; ako su samo dva, onda biraju prve dve trećine svih izbornikah računajući odozgor dole. Izborna tijela sastavljaju se kao i za zemaljske

*) Vid. »N. Sl.« god. 1883. br. 5, 6, 7

nas uče kako i drugi pametni ljudi, da nijedan puk nemore napredovati nego temeljom svojega govora. Oni nas uče, da oni ljudi, koji nedaju mira našemu hrvatskomu govoru, neće dati mira ni drugim našim stvarim, dokle sve pada se ne sprave. Svećenici su med vanjskim pukom više put jedini svetovatelji i učitelji; jedini pastiri.

Za smutiti stado naj priličnije je odvratiti ga od pastira. Evo Vam razlog, istarski kmeti, zašto se križi na popove.

Tu vam je zajedno i nauka. Gde imate popa, koj vas rado podučuje o duhovnih i telesnih stvarih; gde imate popa, koj nećini med vami nikakove sablazni; gde imate popa, koj zna kako i vi, po više danah biti bez mesa i ribi, ako je odaljen od većega mesta, poštuje ga i tvrdo ga ljubita, i gledajte, da vas zlikovci ne obrate od lica njegova, jer oni idu za tim, da ovcu ostanu bez pastira; pak da jih polove, kako je koga volja.

Jedan put su nam protivnici pri-govarali, da još samo par popovah drži za naš hrvatski jezik, a drugo da je svo gola Talija po Istri.

Danas, hvala Bogu, već je dru-gačije. Ljudi hrvatskoga jezika u Istri odgajili su već i drugih braniteljah, I medju trgovci i medju zanatnici, i medju pomorci i u drugih stališih, mi već imamo ljudi, koji ne pljuvaju na majčin jezik. Naša stvar će napre-dovati sve više. Ali to stoji vrhu svega, da kako smo razštrkani po selih i manjih mestih, popi ostanu na aploh naši ponajbolji učitelji.

Zato oni, koji nam zlo žele, križe na pope i to, samo na pope naše krvi i našega jezika!

Laži-liberalizam.

Javili smo u br. 30. p. g. »Naše Sloga«, da smo čuli iz ustih više od jednoga — dapače i svećenika, da se tobož vjera gubi u narodu, jer se nekoji svećenici mješkaju u izbore, te kod istih glasuju za protivkandidate liberalne, talijanske stranke. Na to odgovaramo stopram sad t. j. u ošgled novih Izborah za carevinsko vieće, te reći ćemo na sva usta, akoprem znademo, da ćemo tim dirnut u osnjak: »Svećenik, koji na izborih glasuje za liberalca, gazi nogami načela svoja stališa! — Da nenavadjamo ovdje odsude u mnogih prilikah izrečene od sv. crkve vrhu liberalizma, spominjemo samo ono, što je pisao katolički list »Volksblatt« u br. 84. p. g.: »Glavno načelo morala jest: zlo nastojiti se podupirati. Tko znajuć glasuje za liberalca, taj griješi. Bu ne da je laži-liberalizam vjeri neprijateljski, od crkve oposto-vano odsudjen, neima dvojbe, da liberalce birati nije stvar indiferentna. Upravo zato toliki biskupi opominjali su u posebnih poslanicah vjernike svoje na dužnost; i koji to nisu učinili, propustili su to očevidno samo zato, da radi duha, koji go spouje u njihovom području, stvari više nenaskode nego koriste. U ovom načelu nema razdora, i to jednostavno zato, jer ga biti nemoze.« Voliki biskup pok. Rud-gler n. pr. govori na svršetku jedne svoje poslanice na svećenike i puk — dokazav prije, da su svim protuarkventim zakonomom u Austriji krivi jedino liberalci — ovako: »Imao sam g. 1863. kad se pojavile poznati konfesionalni zakoni, u sjemenišću 108 bogolovacah; usljed ovih zakonah umanjio se broj malo po malo na 80. Ako bi imao stada duh, koji je onda gospodovao u zakonotvorstvu, opet zavladati, pačao bi od dana do dana broj svećenikah; stoga valja samo prave katoličke muševce birati.« u razstupuca, koja tvore zakone.« I nemara li sv. Otac papa u svojoj encikliki »Humanum genus« od 20. aprila 1854. upravo na ove zakone, kad veli: »Nadalje vidimo, da su svećenstvu nametnuti osobiti i teški za-

koni, koji idu za tim, da bude svećenikah od dana do dana manje i da njim se uz-kralj i one, što je njim za življenje potrebito? A nisu li pomogli možda stvoriti spomenute konfesionalne zakone u Beču i Istarski liberalni zastupnici?? Glasoviti katolički pisatelj dr. Schelcher piše u br. 5. t. g. Izvrsne novine »Correspondenz-Blatt für den Clerus Oesterreichs« ovako: »Liberalna stranka sledi ciljeve, koji se nedaju složiti s rimskom crkvom. Ako ima kler kakove osvjedočenje, onda nemoze on toj stranci služiti, i ako bi ista mogla svakomu pojedinomu i više od lobnih 30 srebrnjakah dati.«

Svećenik ima pravu evandjelsku, kršćansku slobodu i bratimstvo propovjedati — gospoda liberali hoće slobodu samo za-se; svećenik mora sve narode bez rizi- like u ljubavi obzati; — gospoda liberali pak hoće, da unište hrvatski puk Istre. Kako se moze svećenik sa ovakimi načelilazi-liberalacah prijatelji? To je sagonetka. Nije li to: »regnum in se divinitus« Nisu-li za liberalce glasujuci: publicum scandalu praebentes? I tko glasuje za liberalne kandidate, neobjerava on možda tim i načela liberalizma? Nisu-li bili lutti quanti donadašnji istarski zastupnici na carevinskom vieću u Beču, osim Ivovanog Vitezica, proglašeni liberali? A nije li možda Istarske pokrajinske vlade i talijanskog polit. društva »Liberale« glasilo, zvano »L'Istria«, od svećenikah tvorno i moralno podupirano? Prežalostih o tom navesti bi mogli primjerah.

»Mi biramo i podupiramo patriotski-đujemo za odgovor talijanskog svećenika, nu mi kažemo, da dobrim patriotom može biti samo dobar kršćan. Tko smatra ljude samo kao svjetovni probitel spojene stvorove, nu pako religiozni i čudoredni zakoni sjedujuce, onaj će, čim na vidu za-se koristi već da narodnost za-bijeva od njega žrtve, za toga neima više ni domovine ni naroda! — Dobromu kršćanu patriotizam je religiozno-čudoredna dužnost.

»Mi ljubimo svoju narodnost,« govore isti dalje. Dobro! to je Vaša dužnost! Nu, vrhu ljubavi do vlastite narodnosti mora nam pak biti pravdom, koja sam nalaze, i drugu narodnost, s kojom zajedno u pokrajini živimo, ljubiti, kako samo sebe. — I napokon, ako ljubite, vi narodnost svoju talijansku, imamo možda ni radi goruće ljubavi vaše, zahtijti hrvatsku svoju majku? Da nebi Bogu drago bilo, da životarimo i mi, bio bi On već davno dopustio, da se zatremo; nu pošto smo još ovdje, možebiti na nepriliku političkoj kakvoj stranki, nu to je ujedno znak, da je Bogu drago, da jesmo i da ljudski živimo.

I presviliti biskup Flapp opominje svećenstvo svojom poslanicom, da poduči vjernike u svrhu slobodnih zidarah (mus-soner) i ob cruzju, kojim isti vojuju.

Zahvalni smo presvjetlomu vladiki, da upravo u ovaj čas opominje svećenstvo i puk na pogibeljno društvo slobodnog zidarstva. — Lahko bi nam bilo dokazati, da liberalizam nije drugo, već diete ili da bolje rečemo, najvaljaniji vojni slobodnog zidarstva.

Laži-liberalizam, akoprem njegovi zastupceli nisu svi članovi slobodnih zidarah (tožah), preuzeo je njihov program. Liberalizam sledi svrhu: tolli ugled crkve, kralj vlast vladacah, »po milosti Božjoj malo po malo uništiti, te obodvoje »sve-mogućnošću države, naime despotizmom svojim, nadomjestiti. On bi htio imati pospunu vlast: tielo i dušu svojih državljanah sa zakoni vladati i nad istim go-spodovati, a te zakone učinila je od nje-govih ljudih sastavljena većina.

Slobodno zidarstvo sakrivalo se i sakriva se izmjenice pod imeni »revolucija«, »reformae«, »liberalizam«, »socializam« itd. Jedini sv. Otac pape bitli su, koji upoznaše, da se slobodno zidarstvo pod ovimi razli-čitim imeni sakriva. Danas poznate su sve njegove tajne; njegove lože nisu više misteriozne uradbe; ono kroči napried kono podjeditelj neboječ se više svjetlosti; ono smilono nosi na svomu čelu znak životinje iz apokalipse. Ono je prava pravcata antikrstofova vojaka. — I zato odsu-dije rimski pape opelovano sa slobodnim zidarstvom i laži-liberalizam. —

Plitamosad protivnike naše: Je-li istina, da se vjera gubi u narodu, ako svećenici na Izboru glasuju za hrvatske kandidate — prave katoličane, a ne za one talijanske — proglašene laži-liberalce?

Sa narodom, od koga potiče, i meo kojim živi, pravi svećenik prati narod u svih znamenitih zgodah života, počamši od poroda pa do blažnog groba kao učitelj, sarjetnik i štitiik; on poznade kao nitko mišljenje, čuđenje, nevolje i radošti, ufanja i bojazni naroda; s kojim je jedno tielo i jedna duša, koga ljubli, i komu on u službi Božjoj svetom ljubavi sve svoje da, i život svoj žrtvuje. Bilo bi proti zakonom zdravoga razuma i naravi, da se svećenik u času, kad krvoložni vučokoljuju njegovo stado, kad neprijatelji njegovog puka zatim idu, da istomu ugrabe njegovu sv. vjeru i jezik, nezaumze za taj izručeni mu puk. Svećenik je po svojom stališu muž mira; zadržava, pod kojim on vojuje, već zastava ljubavi. To pak neće reći, da ima on, kad neprijatelj kanl njegovomu narodu njegovu sv. vjeru i jezik, njegovu slobodu i samoupravu ugrabiti, istomu propovjedati: da se mora svojim tlačiteljem i mučiteljem ponati, pokoravati i njim robovati. Nisu rušitelji mira oni, koji brane narodnost svojoga puka i zagovaraju jezik njegov, već oni, koji navješćuju: »mi smo gospoda, npa ide prvenstvo, gospodarenje i prevlast; naš jezik mora vladat u crkvi, školi, u uredih i posvuda; «šđavo« mora se sa našimi činovnicil učitelji zadovoljiti, ter ova, akoprem su radi neznanja jezika naroda, komu služe, za svoje zvanje nevaljani, plaćati i tovliti sa svojimi krvavimi žuljev.

Apostol mlja valja da bude svećenik, u sa načelilazi-liberalacah učini se navjestiteljem nesloge, pospješiteljem narodne svadje, prijateljem smutljivacah! — Brado! pravo, a ne krivo i u prilog protivnikah istine i pravice imamo tumačiti onu nam rečenu: »Vos estis lux mundia, i vos estis sal terrae.

kneževinu nu god. 1858. morade i on pobjegnuti iz kneževine, kojom zavladaje opat Obrenovići.

U hrvatskom saboru primljena je vladina osnova o proračunu za god. 1885. za podlogu podrobne razprave. Sada teče prilično gladko ta razprava. U jednoj od poslednjih sjednica primljen je proračun odiela za nutarnje poslove, središnju upravu, gradjevni odsjek, računarski i statistički uređ, zem. arkiv, zem. blagajna, političke oblasti, zdravstvo, zem. oruzničvo, zem. sgrade itd.

Rusko-englzka razmirica krenula je poslednjih danah odlučno na bolje. Englezke novine pišu, da car Aleksander iskreno želi, da se sačuva mir sa Englezkom. Na englezke predloge odgovorila je ruska vlada i čini se, da će doći brzo do sporazumljenja. Tako će se dogoditi čemu smo se s početka ove razmirice nadali, da će se napokom dvie vlevlasti sporazumiti, a tim izbjegnuti silnim troškovi i velikom krvoproliću. Novine pišu, da će se zamoliti jednu okrunjenu glavu — kažu danakoga kralja — da razsudi englezko-rusku pravdu. Nepriistrani glasovi kažu, da je Englezka popustila Rusiji, koja se silno pripravila na krvavu borbu.

Francuzki radikalni zastupnici nisu već zadovoljni sa novim ministarstvom jer da sledi u svemu stopo prošlog ministarstva. Nu niti republikanska stranka nehvali se odviše sa Brissonovim ministarstvom jer da se malo obazire na njezine težaje.

Razmirica medju Francezkom i Kitajem je poravnana. Kitajoi zapustili su Lang-Son a tim je u glavnom zadovoljeno francuzkim zahtjevom.

Turska pripravljala se je takodjar u poslednje vrijeme, da učvrsti čim bolje morskii tiesnac Dardanelle. Tim morem kušalo bi bilo prodrieti englezko brodovlje u crno more, da opustoši ruske obale u tih krajevih. Sad reč bi prestala je i ta pogibelj. Za krivoga proroka kažu, da se je opet počeo micati. Englezi se nadaju, da će ipak moći do mala Osman Digma u svoje šake dobiti.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 6. maja 1885.

Izborna agitacija razvila se živo u svih pokrajinah i zemljah ove pole države. Svuda sazivlju se izborni sastanci i skupštine. Razni kandidati preporučuju se svojim starim ili novim birničem obećajuci često i ono, što neće moći nikad izpuniti.

Talijanska stranka u Dalmaciji splotkari opot proti narodnoj hrvatskoj stranci. Na čelu tih smušenjakah nalazi se poznati Lapena a njemu uz bok stoje zloglasni Bajamonti i Trigari. Istarski talijanski mogu se ponositi sa krasnom braćom u Dalmaciji.

Vođa česakoga naroda dr. Rieger očitovao je u pražkom gradjanskom društvu, da se nada desnica, da će biti u dojdućem carev. vieću mnogobrojnjia. Česi da će i u buduća pristati uz desnicu. Oni da će nastojati, da bude svaki Čeh u cijeloj zemlji ravnopravan, a svaki činovnik da mora poznati oba zemaljska jezika. Kad ćemo mi doći do toga, da budu poznavali i naši činovnici oba zemaljska jezika?

U Pešti otvorili su prošlog čedna zemaljsku izložbu. Izlož u otvorio je sam cesar koga je nagovorio kraljević Rudolf. Ugarski listovi hvale, kako je Ugarska u gospodarstvu i obrtu napredovala. Osim cara i kraljevića prisustvovalo je otvorenju izložbe više nadvojvodah i zastupnikah tudjih državah.

U Temišvaru umro je bivši srhski knez Karadjordjević. God. 1842. bijaše pozvan u Srbiju, da ju brani proti turskoj sili. Tada su naime Srbi prognali kneza Miloša Obrenovića, a na njegovo mjesto zasjao je Karadjordjević. On je junački branio svoju

Franina i Jurina.

Jur. Ja sam videl Franina, da su tabele nazada pribili, pak neznan pod koga ćemo sada biti.
Fr. Pod Turka tribulo, ča još imaš te muhi po glave?
Jur. Tako zač su se one prve pobitale?
Fr. Zato, da će sada sđ ki morat bande-rat va Trst, kada te ga navadit, ča će red cesarske tabeli dole hitat.
Jur. Ma ki će pak platit strošak teh drugih tabel, zač za niš jih neće nijedan stori?
Fr. Ki? Najbrže svi mi i ki jih je hital i ki jih ni hital, al to ni pravo, neka jih plati, ki je kriv.
Jur. Al tako ja, te valjada oni tabelari morat to pevrnut.
Fr. Da je na moju, ja bim odsudil, da jih plati onisti, ki je zapovedel komunu, da jih stavi i to zato; zač kad je kom-pu po dužnoste višoj oblasti javil, da je prva tabela pala i ki ju je hitil, moglo se ga je valje pešepnat, kako je zaslužil, i tako bi bilo manje smut-nji i druge tabeli bile bi na svojem meste ostale, zač ljudi napućeni i pre-vareni od podmićenih smutljivac, ve-rovani su jim im više, kad su videli,

da ni zato pedepsan onisti, ki jih je pošel hitat.

Jur. Namor bi tako pravo bilo, ali se ma j' strah, da čemo to morat ml'avi plačat i još da drugo zgora.

Fr. Nego ča? prit te još druga plačila neboj se; naša prezentacija bila je za ovo leto odlučila, da nimamo adicio-nalja na franjki, a videt ćeš vraga, da čemo sada i adicioanal dobit. Pa kako moramo sada plačat sve zastapke ko-munuu, al je stajon temu al ni, tu ni milosti, kako j' prvo bivalo, da su te rado i počekali, dokle j' Bog pomogal.

Jur. Ja tako je, kad se čovek s krubom opije, kad će se po silu va jamu; ma za ki uzrok su sve te smutnje prišle, než mora va tem hit, kada svaki tako govori.

Fr. Uzrok je ta, da su nas tuji ljudi na-putili, neka sami sebe grob ekopamo, da bi potle oni na našem mogli zapo-vedat. Talijanom smrdi Kastavščina, zač ni va njoj Talijani. Oni bi radi, da mi Talijana za deputata va Beč i va Poreč pošaljemo a za podestu, da se zibere ki njih čovek al prijatelj. Oni nam nemoru reč, ziberite Talijana zač ste i vi Talijani, zač biš mu se i ti nasmei, da je tako nam; nego su i va svoje vreme kalikul storili, da imu dosta i priprijetili ljudi pul nas, keh se da napušt. Našli su desetak njih, ki su se dali podmitit. Ti huncuti znaju, da je sve to huncutarija, al nešparaju Boga ni ljudi, samo da njim to rendi. Zmislili su se, da napute svet, da nas je neki prodal, kako da smo blago i da se to more storit. Uđri onda na noga i fratra i na sva pametneje ni učeneje; da su to oni storili, samo du svet zamrzi na njih, da jih sveta ne-pita, ča će ni da neće storit. Talijani, akoprem jih je v Istroj tri put miuje od nas, imeli su dosad tri deputati va Beče, a mi, keh je triput više nego njih, imeli smo samo jedneja svojega. Sad bi oni oteli, da nimamo ni njega, da budu na novo svi čestri deputati va Beče samo Talijani, zač bi mogli tako predikat, da su sami Talijani v Istroj aš to njih preml, a ljudi našega jezika ni da ni va Istroj, kad se bude zibaralo, ako bude čovek naš i našega zaljaka preporučeni, da se onjega zibere, uđrit te Talijani kroz svoje podmitice ljudi govori, da ne njega, aš da je Hrvat, da će nas samo prodati, da ne fali ako ne on, da nas Intavola pod granicu, da čemo plačat od svega i tako dalje; sve nemotarije, kakovehi se je dosti zadnje vreme čulo, samo da budu s temi laži mogli oni zatučkega svojega a Pazina al s Parenca za našega deputata. Budući pak deluju te i podmituju s beč, zač se je dosti vina d' maku va vreme smutni po Kastav-ščini poplo, to su znali oni, da su neki prijeli neki beči i nekaka tisuću, samo da se to njih nepošteno čelo laglje pokrrije, onako po našu: «Reči njoj, da ti ona neredje».

To je jedna, a druga spekulacion njihja je i ta, da se Kastavščina raz-deli; j'limi to preml, zač znaju, da Ka-stavščina, onakva kakva ju, najveći komun v Istre, — ako je složna, da joj ni vrag naškoditi neće, a ako se razdeli: a slabija al kukavica inglje će se potuđ nego jednoga junaka. Zato su već lino va diete od Parenca na-stojali za to delenje i prepustili to do ovega leta; za svem tem, da su naši deputati, kako njih je dužnoat bila, dokazovali, da će se komun šun-drat kako su i Brezani već a večini pravdani šundran, al njim promi samo, da se deli, a znaju da većina Kastavac je proti delenju, zato uđri smutit jih, da jim dodjaju, da se štu-faju i da se najzad razdele, tobože da jih grajani neprodaju kemu.

Jur. A ki bi tako nami ljudi ni kupil, ter bi se lopega sraba dobavil.

suprostativ a vuk će gljedat, da pastira zakolje pak da se onup mej stado zameša i da tu dere i kolje. Naši Su-renjaci i Krnjeli navajaju dakle na našu pastire da njih poderu zač bi onda lahko i stado unistili.

Fr. Ma zač onda neredje «baba» haren jedan put na leto latinu?

Jur. Ja istinu nesme govorit zač da reče kada istinu, nebi mogla ni jedan dan živet. Njoj je laž kruh sakidajući.

Fr. Da bi njoj preseli?

Jur. Tr će neboj se.

Jur. Od kuda ako Bog da?

Fr. Bil sam ti, Juricu, tja va Nerezinah na Lošnjokom.

Jur. Sam čul da bi Nerezinac hteli talijansku školu.

Fr. Da, zač da su se dosta obogatili, a za bit gospoda, još im fali samo naučit šklor šli, i šklor nox.

Jur. I to sam čul, da je tako neki šule, a kako on aviri, da više od njih mora tancat, zač ako ne on ih mantra sa kambijali.

Fr. Da, da, tako je Jure, on ima više od njih na konopcu, pa kako ih popelja, valja im pođ, A na glasu je i neki Nuklid, Ana glavica.

Jur. Ma da nimaju i sada pol talijansku a pol hrvatsku školu?

Fr. A ja, da, neg da oni ote sve talijanski, zač da sa hrvatskim nemogu va Mleto-hi drva prodati, pak talijanski njim rabi i va ostariji za igrat moru, na manus, i za intendit se s abukaton kap-lau va Lošinj.

Jur. Njihovi didi nisu uđili va školt talijanski, pak su se va Mletohi razumili i obogateli su, a oni te po talijanski profudkat va ostariji, ču su njim stariji po hrvatski pripravili. A abukati Jork razumi i hrvatski kada se more đagou dobit.

Fr. Nego ti bi se bil Juricu nasmejlat čut kako pjavu va Griki Te Deum.

Jur. A ča j'pak to?

Fr. A da, nisam šal ni zalim, da ti nera-zumlš latinke. To ti je ono ča mi redemo: Tebe Boga hvalimo. — Viruj mi da je za pueat od emilia čut kako misto molit Boga, pjavu ga, minjajud i kvareč ridi.

Jur. A zač nepjavu u svojem jeziku?

Fr. Sam ti rekai, da oni te bit gospoda «del šklor šia».

Jur. Nego govori ona naša poslovica: «Tko jezika svog se ramati, samotan je sam». Ča bi rekai Nuklid kad bi mu jedan sin bil abukat va Tratu, i kada bi ga on šal nać u sin bi se samoval uđrit, sa svojim otcou, zač da je kopaj, i po Nerezinsku obučen.

Fr. Rekai bi, da je ta sin malo vrdani?

Jur. Tuko, dakle nek reč svim onim: ki bi hteli samo talijanski, a zapustit po sve va školi svoj materinski hrvatski jezik.

saboru u Beču pak ga kani tlakom izdati. Bil ča to lepa knjiga od 12—15 štampa-nih arakah; vjerno ogledalo marljivog i neumornog nastojanja zaslužnog zastup-nika za naše duševno i tjelesno dobro. Kojiga nalazi se već pod tiskom te će mjeseca junjia biti doštampana. Mi čemo u svoje vrijeme o vrlo zaslužnom djelo-vanju g. zastupnika i više progovoriti.

Talijanski kandidati. Či-tamo u trčunskih novinah, da se odlu-ću u paznoskoj talijanskoj skupštini, da će i ovaj put kandidirati trojicu bivših za-stupnikah za carevinsko vieća. Trojstvo to sačinjavaju: gg. Vidulich, Defranceschi i Millevoi.

Za četvrtoga kandidata t.j. protukan-didata g. Vitezidu, da nije jošte ništa ojuđeno. Držimo, da će ta odluka vrlo teška biti. Pretvrd vam je gospodo orah u izvaujskih obiduh istočne Istre. Želimo im va ostalom, da tog sretnika-kandidata čim prije ogubarate pa da vidimo tu per-janiju, koja kani doći mititi vodu u Li-burnijske strane i na našu otoke.

Purečko-paznoski konsorcijum naruđio je valju avoga kandidata za kotare: Vo-loško, Lošinj i Pazin kakvoja Bar-tinac, jer se pisalo, da su se sa Niemei složili, kako će postaviti u spomenutih kotarih kandidatou nekog Niemca. Ent uleko je Berlin pak dok taj naš novi usreditelj do nas dođje, hoće se tomu str-pjenja i vremena.

„Babina“ zavovetanja iz Građišća. Neje se čuditi, ako imade i danas u vieku slobode i toleran-nosti, još tako liberatnih ljudih (?), koji nemogu trpiti, da se ni Boga u crkvi hrvatskim jezikom slavii i molii. Sveđociu koji neće i nemogu, da gu zatru i iz crkve trlebe, nego ga užarže na njegovom dostojnom mjestu, da im rad uspješnji i djelovanje spasonosnije bude, — njim su zuzorni, smjotni i još gorje. Sliede za tim u porečkom giaslu svakojaka furlejska jauikovanja o propadanju vjere i o ljudskoj nepravednosti uz slabo pilkrite osvade na oštono svećenike. I u jednom od zadnjih brojevah tog klepetala nađi je nešto tukova poluđna iz Građišća, su bez onog sinog liumjerstva, kojim se odikuju prijašnje gljedne vjesti iz drugih istarskih gradicah. Kaže se tuj, da je služba božju bila tamo od starine latinaka, što nam se nevero-jatno čini, i zamjera se tamošnjemu žu-pniku, što je na veliku subotu obavio blago-slov vodu i neko druge molitve u našem jeziku. Značajno je pak i to, da se pisau one vjesti hrvatska služba božja čini pu-kom komedijom a litanije prostom brlja-rijom. *EA, Buffonit.*

S tim neslanim pisanjem nebišmo se bili ni pozabavili, da nismo dođuli, da se u onoj crkvi pjevaju od vjekađa «Profazie», «Prafatice» i mnoge pjesme i u hrvatskom jeziku — što je svakako od starine pre-stalo. Sadanji g. župnik, odkad je tamo, urzao je uvjek jednaku službu božju, te mu nebišaje prigovora s nijedne strane, pače omililo je puku i pjavčem u toliko, da su ovi jako ogordeni na nepozvanog raznositelja ovog glasa, koji ide i za tim, da naruši lepi mir i slogu obstojeću med njimi i njihovim pastirou.

Pak zašto da se buno proti njemu radi službe božje, kud su uvjek na »Po sve vjake vjekah« odgovarali sa »Amens«, i kad tako i danas posve jasno odgovoriti znadu?!

Radujemo se onomu g. župniku, koj nije tako prilike onako pobožnomu i rev-nomu kršćaninu — komu je naša sv. vjera i crkva daveta brige, te mu se najviše još koja prigodna talijanska predika milii — da ga javno pohvalii. Samo neka i u na-pried radi kuko je započeo, i kako znade, da je pravo i dobro: biti će mu na čast i diku, a njegovo harvo stado, će ga blago-slivati, a i nijedan pravedan čovjek, bio on Talijanac ili Niemac, neće mu zamjeriti.

«Baba» se grozi. U poslednjem broju porečke «babe» čitamo kratku cri-ću o tobožnjih slavenskih agitacijah pa na koncu spomnje, da namjerava i političko držstvo «Ehlnost» sazvali glavnu skup-štinu u Lindaru. «Baba» kako da tomu ne-povjeruje sve istre jedno dodaje na koncu, da poživlje av Istre neka dođu na dan skupštine u Lindar.

I mi pozivljemo ovim. na novo sve Istrane, da dođu dne 10. t. m. u kršni Lindar, gdje će nam kazali gdje jih tlači i boli i otvoreno reči što traže i zahtjevaju od zemaljskih i državnih obla-štii. Mi se nemarimo zatvarati u dvorane ili sobe jer se svetla niti javnosti nebojimo a naši zahtjevi jesu toli opravdani, da se neplašimo da bi nam se moglo predbaciti nezastupljivost, i napokon naš rad i naše nastojanje je takovo, da se nebojimo niti najstrožije kritike.

Dođite dakle svi Istrani! Dođite da nam kužete svoje nevolje i svoje tražbine te smu-uvjereni, da čete svi, koji još srca imate, uz nas pristati. Dođji i ti «babor» da čuješ i vidiš na vlastite očesa i oči, kako je narod sit gospodarstva tvojih patronah, kako nije više voljan, da vam služi i da se za vas kini i muči. Dakle do vidova «baba» u Lindaru!

Pišu nam iz Omišlja: Evo u kratko opet malih novosti. Dne 23. ov. mj. došao je amo s posebitim paro-brodićem iz Rieke Nj. Vis. nadvojvoda Ljudeviti Viktor, najmladji brat našeg pre-mislivostvog cara. Pohodio je crkvu, raz-gledao se malko po mjestu i odmah otišao. Budući da se tomu nenadamo, stoga ne-bižaje nikakva sjajna dočeka. Nj. je vlagost u najboljoj dobi. Želimo mu svaku sreću!

Te Deum! tako možemo već jednom zapjevati. Poslje tolikog vremena napokon se naše zastupstvo odlučilo, da sazida novu školu, o kojoj je bilo u «Našoj Slogi» toliko razpravljanju. Drazba (nkant) oba-vila se u prošlu nedjelju, i već se temelj počeo zidati. Do druge školske godine biti će svakako gotova. Čestitamo!

Bratovščina hrvatskih ljudi u Istri. O hbor «Bratovščine» susiao se u sjednici u ponedeljak u Kastvu da podiel godišnju podporu siromašnim djakom Istre. Otvarajuć sjednicu spomenu g. predajednik sa zahvalnošću imena novih članovah utemeljiteljah. Osvrnuo se ta-č-djer na neprijateljska rovanjenja proti «Bra-tovščini» koja potuđu od poznate nam pro-ktivničke stranke, nu koja neće i nemože svojimi nečistimi spletkama naškoditi dru-žtvu, koje imade tako plemenitu svrhu.

Moliteljah za podporu oglasio se ovaj put veoma mnogo i to 33 siromašna djaka. Odbor je nastojao u koliko mo to još slabe novčane sile dopuščaju, pomoći čim većim brojem našu učeuć se siromašnu mladež. Od 38 moliteljah podiel odbor 31 po-dporu u svoti od 515 for.

Podieljena podpora odpada na djake rodjene: u istočnoj Istri (Liburniji) . . . for. 125, u zapadnoj Istri (preko Učke) . . . » 205, na kvarnerskih otocih . . . » 15.

Ukupno for. 285.

Dvojici moliteljah odbio je odbor mol-benice i to jer nisu oni niti njihovi rudi-telji članovi društva ili što nisu rodjeni u Istri.

Hvala nastojanju odbora i odzivu po-žrtvovnih naših rodoljubah učinila je «Bratovščina» i ove godine dobar korak napred. Prošle godine podielilo je odbor medju siromašne djake samo 350 for. a ove godine već 515 for., dakle za punih 165 for. više.

Velik broj moliteljah morao bi nukaati svakoga rodoljuba, da se odazove željam «Bratovščine» te da ju što većma podpo-maže a da uzumogne i ona svoju blago-tvornu deatlu otvoriti našim siromašnim mladiciem.

U istoj sjednici zaključilo je odbor, da se ima uložiti 1000 for. povraćenih od Ka-stavske občine, u državne papire, koji su najsigurniji i nose prilicne interese. Na-dalje primlo je odbor sa zahvalnošću na znanje, da su zemaljski zastupnici gg. Jenko i Laginja darovali društvu dvie ljubljanske srećke norm. vrednosti for. 40., koje su nabavili od novca skupljenja njim od Munjacah za putni trošak u Trst, kad su ono putovali k namjestnićtvu, da zposluju Munjcam slobodu trgovinu sa octom. Napokon uzeo je odbor na znanje da nije ovaj put uslišana odborova molba na vladu, da bi se Bratovščini od države dobrotvorne lutrije po koji postotak odstupu. Odlučeno je obratiti se u svoje vrijeme opet na vladu istom molbom. Tako je zaključilo odbor «Bratovščine» svoju po-

Različite viesti.

Glavna skupština «Edi-nosti» u Lindaru. Javljamo ovim našim čitateljem i našem narodu u Istri, da je pol. oblast u Pazinu uzela na znanje prijavu našeg društva glede obdrža-vanja skupštine to da će se ista svakako u nedelju dne 10. t. m. u Lindaru obit-zavati. Preporučamo još jednom svim našim prijateljem, da se u što većem broju u Lindar potruđe te da tako pokažemo bližnjim i daljnjim protivnikom, da sva-čemo ozbiljnost vremena u kojemu živimo i da se nedademo prestružiti od nikoga kad se radi o naših životnih pitanjih. *Dok-vidova dakle u Lindaru Istrani bradot!*

Rudolf Došković vrli istarski Hrvat, rodom iz Drage kod Mošćenj-čanin imenovan je prošlog tjedna pomorskim kapetanom trgovačke mornarice. Čestitamoi

Izbor fiducijarah. Polovi-com tekućeg mjeseca obaviti će se u ve-ćini izvanjskih obćinah izbori fiducijarah. O važnosti tih izborah govorimo na prvom mjestu te netamo onomu što dodati, jer i onako svatko znade, da odvisi izbor zastupnika od izbora fiducijarah. Prepo-ručamo dakle svim biračem izvanjskih ob-ćinah, da se dostave u podpunom broju na dan izbora u mjesto gdje se bira. Uje-dno molimo naše prijatelje, da nam neod-kladno dojavu uspjeh prvih izborah. Birači! nedažite se varati i slepiti od ljudih, koji vas nepoznaju nikad nego u vrijeme izbora i koji idu samo za tim, kako bi vas du-ševno i tjelesno upropastili.

Saborski rad. Naš dični za-stupnik g. Dr. Dinko Vitezid «skupio je sav svoj dvanajstgodišnji rad u državnom

Fr. Si ti Jure ča čul, kako zna on presi-dent osalskega društva tamo va Pe-trograde razdelit ženu od muža kada pravo nekadaju?

Jur. Nisan čul po pravice niš, nego neznam kako bi to mogai storit takov čovek, pak bil on i president.

Fr. Ma on je semoguć zač ima za sobun knjell s Pazina i čozoli s Parenca.

Jur. Tako će bit i u njihove krvi?

Fr. A dakako, dakako, rodil se je va Rime blizu Pazina.

Jur. Su li pak ti razdeljenjci naši ljudi al babinovci?

Fr. Nisu naši ne lego «babinja» zač su babe i baha jih je po bahlju delila.

Jur. Neka njim bude neka.

Fr. Čo će reč Jure, da porečka klepetuša toliko na naši popi napada?

Jur. Vidiš to ti je ovako: Kana stoji dve neprijatelj-ke vojki jedna proti drugoj, gledaju najprvo kako bi jedna drugoj vojskovodje al generala poubljale, zač vojaka prez general nevalji. Naši je-nerali su naši vredni i pošteni popi. Al recimo drugu. Kada vuk navali na stado ovac, pravi pastir će mu se

sljednju sjednicu pokazav i ovaj put koliko mu na srcu leži svrha društva to jest dohvatiti pomoć i pružiti listu našim siromašnim učenicom. Pa tko da se toll plemenitom nastojanju oglašiti?

Neuku nauka.

Kako se engl. meso? Sva mudrost sastoji u razsoli, koju engl. prije priprave. Na 6 kilogramah obične kuhinjske soli, uzmu 200 gramah saltitrovine i 1 kilogram šećera i ovo ukubaju, dok prestane pjeniti, u 40 kilogramah vode. Ovom razsoli, solo meso. Meso uzduva svoju orvenin brv i posve je tečno. Kako se znađe, salitronom postaje meso tvrdo, žilavo, nu u ovom slučaju djelovanje salitra ublažuje se djelovanjem šećera, kojim postaje meso mekko.

Kako se sačuvati zeleni grah preko zime? Uzme se punih zelenih mahunjaka (močujnah) od graška i olupu se. Navečaji četvrti olupljena zrnja dodade se dvie žlice šećera. Metne se sve u posudil na vatra pak se uz neprestano mješanje kupa, dok se nepopari. Tad se razastre na tanko na pladanj i slabo zasoli sa bielom soli u prah stučenom. Na pladnju ostane za 12 sati, ako se je poslje podne pripravljalo onda preko noći. Onda se metne u listu staklenicu, koja ostane otvorena za 24 sata. Kroz ovo krieme napravi se na grašku, kao neka razsol, a ovo je potrebno, da se može čuvati zdrav. Sad se dobro začepi staklenica, i po mogućnosti zamaže čep, kakovom smolom. Ove staklenice čuvaju se u pjesku. Pri uporabi prokuba se grašak u vodi, pa pripravlja kao zeleni grašak.

Kibi oduzima se neugodni vonj, ako se kupa sa komadićem kore od kruha, ili ako se u vodu bacil komad žerave.

Koliko liečnici zaslužuju. Jedan liečnicki list donosi viest da liečnici nisu zadovoljni uspjehom prošle godine, u pogledu plaće. Ali, kaže isti list, u Beču ih ima i previše. Kad srazvimo broj liečnika bečkih sa londonskim, onda stoji omjer 1 prama 10. London sa 4 milijuna stanovnika ima 3.000 liečnika, a Beč ih ima već sada 1.500. Iz toga se vidi, da liečnikom u Beču ne ide sjajno. Naravno da se izuzimaju oni glasnivili. Tako jedan bečki profesor medicole zaslužuje godišnje 100.000 for. Jedan parizki liečnik zaslužuje godišnje 600.000 do 700.000 franakah; taj ima velika gospodarstva i ribolove, itd. A šta da tek kažemo za jednog londonskog liečnika, koji je u medicolnom kongresu u Kopenhagenu živio kao kakav vladalac. On je dove svoje kobje i karuce iz Londona, za onih osam dana, što se bavio u Kopenhagenu, dnevno je trošilo 1200 for., ni nije ni čudo, kad je on za jednu operaciju dobio 1400 for. Još da se sjetimo onog liečnika u Strasburgu, koji je izliečio jednu španjolsku princezu i zato dobio 500.000 franakah.

Grahovo ulje kao najbolji lek za proteranje crvi, koji se u blažetu izlegu, kada se gdje ozljedil, osobito u ljetil.

Pa kako se isto pripravlja: Uzme se nov lonac i poklopac, stavi se unj graha biologa (tužola, pasulja) pa se u zemlji izkopa školja upravo toliko kolik je lonac, a pod loncem se opeta izdube školje kao pećica. Lonac sa grahom napunjen i sa poklopcem pokrtil, metne se u tu školju pokrile odozgor zemljom, a odzodol naloži se vatra. Poslje dugoga loženja avrućil će se taj grah, pa iz njega izadi će njeko ulje, koje se odciadi i spravi u bočicu.

Kada se živinče gdje ogrebe odmah se tim uljem namaže rana, koja pričedi da se nologu crvi u rani, a i rana na brzo zacitil.

Da se soliti izlieči od griže. Sada u proljeđu često telad boluje od griže i to malona što odviše siše mlička, a veća se često prehladi kada ju ljudi iztjernju prerano na zelenu pašu. Da se ta bolest izlieči — dobro je ovo sredstvo:

Uzmi nutarnju koru od mladoga hrasta, osuši ju, stuci u prah, potaj jedino ili dva jajeta — pa umješaj kolač, koji podavaj teletu, te će ozdravitil.

Književne viesti.

Matice Hrvatske. Pozvlijemo ovim sve stare članove Matice: i one, koji se kane na novo predbrojiti, da se dim prije oglase kod našeg Uredništva, koje je preuzelo love godine povjereništvo Matice. Matice Hrvatske ostakava svoje ovogodišnje knjige, i to sedam ih na broju:

- 1. Duruy Tomić. Poviest rimaka do careva. Prvi dio. Sa kartom stare Italije.
2. Kišpatić iz bilinskega svijeta. Prvi dio. Sa 28 prelepih slika i jednom kartom od prof. dra. Jruša.
3. Carić. Slike iz pomorskoga života. Prvi dio. Sa 12 slika i jednom kartom obala sradozemnoga morja.
4. Šenoa. Sabrane pripoviesti. Knjiga treća.
5. Okruglić. Sokica. Pučka igra u pet čina.
6. Sergij. Perom i olovkom. Črtice.
7. Tomić. Kapitanova kći. Pripoviest. Sve ove knjige pošil će se sleštil došćeno razaslijeti članovom Matice mjeseca maja.

Nova Hrvatska Pjesmarica zbirka rado pjevanih pjesama, opovećena hrvatskim mučenikom Petru banu Šubliću Zrinskiom i buri mu Franu Kreli Frankopanu. Obiže 167 strana a sadržaje 106 pjesama. Ciena samo 15 nov. Trgovcem i onim koji bi se htjeli baviti razprodavanjem iste pjesmarice, nudjaju ju uz cieniu od 10 novčičta uz pouzdo, i to ako najmanje 50 komadah na jedanput naručil. Dobiva se u akadem. knjižari Lav. Hartmana (Kugli i Dentsob) u Zagrebu.

Mali hrvatski Deklamatori, zbirka pjesmih za mladež. Sastavio i s uvodom o deklamaciji popratio Josip Mlaković. U Zagrebu naklada knjižare Mučenjaka i Senflebeua 1885. Ciena 80 nov.

Versorgungs-, Unterstützungs- und Stiftungsbekanntmachung für Offiziere und Militär-Beamte des activen und nicht activen Verhältnisses, des Ruhestandes und des Landsturmes, sowie für deren Kinder, Witwen und Waisen, nebst einer Zusammenstellung der Staats- und Privat-Stiftungen. U skladištu knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Dentsob). Ciena 1 for. 30 nov. Zagreb.

Pomorske viesti.

Table with shipping information: Navil za brodove na jedra iz Trsta. Columns: Destination, Price, Unit.

Table with shipping information: Navil za brodove iz Rieke. Columns: Destination, Price, Unit.

Navil za parobude iz Rieke: Za Cete frk. 10.— po ton. dugah... Trst 25. apr. Figlio, Vasvary iz Cete, Marie, Slanger iz Cardifa... Koblilć, Kukuljica iz Žrnino, Dalmazia, Vidović iz Charlestowna. — Rieku 29. aprila.

Moise Montefiore, Matković iz Palerma, Grobnik, Solić iz Cete. — Napulj 23. aprila. Clinta, Peranović iz Trata. — Barcelona 20. aprila. Pia S. Soldatić iz Cyfra. — Falmouth 24. apr. Dornia, Mohović iz Žrnino. — Nova Jorka 12. apr. Dllawer, Drobac iz Anvera, Balkan, Fjamin i Livorna. Ezlo, Premuda iz Žrnino. — Batavia 25. apr. Piume E., Blečić iz Noya Jorka. — Buenos-Ayres 21. aprila. Lucia B., Marinović iz Brunawicka. — Odessa 18. apr. Etra, Kozulić iz Livorna. — Marselju 20. apr. Ordon, Stuparić iz Fort-de-Franco. Maričiča D., iz Pensacole. Jesip, Ivančić iz S. Pierre. — Filadelfija 14. aprila. Miroslav, Pavlečić iz Rieka. — Batum 10. aprila. Dvavil Dubrovački, Spikula iz Taranta. — Trapani 15. apr. Šiljonec, Kranjčić iz Bona. — Bardejov 5. aprila. Achilo E., Perčić iz Montevidea, Carlia. — Baharić iz Maralle. — Demersur 29. mar. Diš. Fili, Zah iz Lettha. — Sapaia 28. marča. Carmela, Pollić iz Green-Island. — Pensacola 16. mar, Otaš Niko, Kalafaković iz Maralle. Liverpool 29. aprila. Euro, Premuda iz N. Orleansa. Temi, Tomašić iz Buenos-Ayresa. — Bremerhafen 27. apr. Ljubidrag, Škrobolo iz Trinitada. — Gibraltar 23. aprila. Filadelfija, Polidrag iz Nova Jorka. — Carigrad 20. aprila. Triton, Kirindić, Matuzalem, Grčić iz Batuma. — Queenstown 23. aprila. Caterina D., iz Jamalke. — St. Thomas 4. aprila. Mater, Škopinić iz Jamalke. — Philadelphia 22. apr. Marco Maria, Dišić iz Rieka. — Point-a-Pitre 31. mar. Euplia, Ljister iz Newporta. Argos, Costantini iz Maralle.

Odškrili su: Trst 29. aprila. Marino, Velčić za Batum — Rieku 23. aprila. Ovieinidan, Turina za Maralle. — Korčula 21. apr. Sabloncello, Žegura za Carigrad. — Dariona 11. aprila. Cavallero, Gladulčić za Maryport. — Genova 23. apr. Bea, Adameo za Rethimo. — Cete 22. apr. Maylath, Perčić za Rieku. — Torrevieja 20. apr. Danijel, Popčić za Skellefca. — Shildia 23. apr. Ester, Žiga za Rieku. — Cardifa 23. aprila. Giovanni D., Bulić za Galac. — P. Rade 11. apr. Dollvar, za Genuu. — Cete 21. aprila. Angela, Dušić za Rieku. — Alessandria 21. aprila. Margherita, Ragulin za Boston. — Southampton 23. aprila. Ireno, Snauc za Genuu. — Vera Cruz 3. apr. Maratona, Nikolić za Goubzacalca. — Havre 23. apr. Miriam, Ivančić za Tybes. — Cardifa 29. apr. Florida Škopinić za Rio Janeiro. — Carigrada 18. aprila. Frantli G., Ferenc, za Marianopol. Unita Tarantia, Suhor za Taganrog. Lamek, Pečušić za Englezku. — Marselju 23. aprila. Toni O., Nikolić za Torrevieju. — Barbadoza 7. aprila. Pison, Kozulić iz Trinitada. Luigia P., Foclan iz Matlinca. — Batuma 11. aprila. Conte Geza Szapary, za Tonca.

TRGOVAČKE VIESTI.

Table with market prices: Kava Rio for. 48.— do for. 54.— Santos 44.— do 60.— Cakar tušen 21.50 do 23.— Ulje za jelo 43.— do 48.— dalmatinsko 43.— do 48.— talijansko žirno 65.— do 95.— Rieka talijanska 14.— do 21.— Indijaska posk. 12.— do 13.— Pagar Batavia 82.— do 83.— Bakalar Troms 31.— do 40.— Petrolji 9.60 do — Mast ovdašnja 37.— do 38.— englezka 50.— do 50.50 Stanina 51.50 do 52.— Maslo 70.— do 100.— Lej Dalmat. 37.— do 38.— Naručil Sicil. 2.50 do 5.50 Različi puljžki 6.— do 8.— Limani mnogo osk. 2.— do 650 Mandale Dalm. osk. — do — Smokve stare 9.— do — Loda 11.— do 14.— Vana bosanska 105.— do 115.— dalmatinska 112.— do — istarska čista 116.— do — Kože strojene poplat 140.— do 165.— Kravje 165.— do 200.— telelje 357.— do 610.— surova volovje ov- 48.— do 58.— danšnje svježe 90.— do 115.— suhe dalmat. 130.— do 200.— telelje 100.— do 109.— janjetje 100 komada 70.— do — Sjena 1.60 do — Šilje bosan. srbske 16.50 do 17.50 hrvatske 11.— do 11.25 Pienica posk. Odessa 9.50 do 10.— Kukuruz vlaški — do — banatski 7.50 do 8.— hrvatski — do — Vjetro puljžko 12.— do 17.— grško 11.25 do 18.— dalmat. tranalto 10.— do 24.— istarsko 16.— do — Maž Azov — do — Zab magjarska 0.— do 0.— hrvatska 8.25 do 8.50

Table with market prices: arbanaska 104.— do 150.— Bubač dalmatin. 104.— do 150.—

Trčanska burza

Table with market prices: od dne 6. maja Austrijska pap. renta 80.70 do for. 81.00 Ugarska 90.65 do 90.85 Ista u zlatu 4% 95.05 do 90.95 Dionice nar. banke 851.— do — kredit-banke 288.— do — Talijanska renta 92.25 do 92.— London 10 lrah sterlingah 125.— do 124.25 Napolion 9.85.— do 9.81.— C. kr. cekini 5.83 do 5.80 Državne marke 61.10 do 61.90 Iste franczke 49.95 do 48.90 talijanske lire 43.90 do 43.55

Lutrijski brojevi

Table with market prices: od 6. maja Beč 64 21 25 53 18 Graz 44 12 89 20 87 Temešvar 54 53 16 39 74 dne 6. maja: Brno 42 60. 9 70 75

Javna zahvala.

Narodni zastupnici gg. Slavoj Jenku i Matko Laginja uputiše se u poslu nekotih starih pravica stanovnicah Velikih i Malih Mun i Zejan k c. k. namjestničtvu u Trst. Za pokriđe tog putovanja sabraše stanovnici pomenutih selah neku svotu, kojom se kupilo dvie sreske ljubljanskoga jezma, te iste poslate odboru «Bratovščine» molbom, da ih brani te svojedobno raspolaže njimi kako sledi, naime:

- 1. Čuvati iste, dok pripadne na nje kakav sgoditak.
2. Ako sgoditak obih sresakah ne nadmaši 1000 for., svota ista pripada društvu «Bratovščine».
3. Ako svota sgoditakah nadmaši 1000 for., onda se ima dotična svota upravljati kao posebna glavnica, a iz interesah iste, da se podupiraju u prvij vrsti djaci iz Velikih i Malih Mun, i Zejan; drugo djaci iz kotara Voloskog, a tretje djaci iz Istre u obće, učeci se na kojoj god javnoj školi.

Za taj plemeniti dar izriče gg. narodnim zastupnikom Slavoju Jenku i Matki Laginji najsrdačnija zahvala Odbor «Bratovščine hrv. ljudi u Istri». Kastav, 4. maja 1885.

Javna zahvala.

Svoj čestitij gospodi prijateljem i znancem, te ostalim plemenitim dušam, koje su u teškoj bolesti i na smrti ma kojim načinom izkazale svoju ljubav i dobrotu prama premilem i nezaboravnom suprugu i otcu našem Ivanu Brozoviću; koji su dne 25. travnja njegove umrle ostanke do hladna groba sproveli i u gorkoj nas žalosti tješili, izrazujemo ganutim srcem najtopliju zahvalu. Kastav, 27. travnja 1885.

Udova i sinovi.

Listnica uredništva. G. J. Š. Gradina. Dobre kose prodaje g. Petar Podgornik u Szaun. Kod njega dobijete i drugog gospodarskog orudja.

Prilog. Današnjemu broju pridali smo »Priloga».

Agencija za posredovanje u službah i kod stanovanja E. GEROMINI-JA prikrbuje službe svake vrste u Austriji i inozemstvu. Kupuje i prodava kuće, po najpogodnijim pogodah. Piazza Pontorosso br. 2. I. kat.

Molim čitatelji!

Pribavio sam si na dražbi za polovicu cijene cijelo skladište jedne glasovite tvornice konjskih pokrivala, te najem rudi toga dok ima na skladištu, za samo 1. for. 75 novč.

1550 komadah, velikih, debelih širokih, nerazrijetih konjskih ponjavah.

Ore su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanim poprečnicama, k tomu su poput daske debelo i rad toga nezastrijelive.

Raspodijeli se uz gotovinu ili pošt. pouzajem. Danomice razasliju se u sve krajeve svijeta ove ponjave i leže svuda na dobrom glasu jer se mogu upotrebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale.

Nadajmo imade još na skladištu: 400 kom. svilenih pokrivalah za gostelje iz najfinije bauret-avile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, Eukratskih, šarenih, posva dugačke za najvudu postelju, komad for. 3-75, dva komada for. 7.

Stotine zahvalnih i naručbah mjerodavnih osoba imadeh u svojem uredu svakom na ogleđ a ovdje usudjujem se nakoje objaviti.

G. J. H. Rabinovitz, u Beču. Primiv Vašu cijenjenu poštiku, naručam ovim još 80 komadah konjskih ponjavah iste vrste kao i prve sa crveno-žutim rubom. — Vrijednost ponjavah po for. 180 a. v. for. 64 je prilježeno.

pr. Lovasz-Pataonak uprava dobarah: Plying J. L.-Potona, Ugaraka 8. aprila 1886.

Stovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 20 ponjavah, nu iste dobrote i veličine kao i priješnje. Sa pozdravom Josef Littger na dobru Himelthierstrasse Pošta Kaufstint Tiroi 10. aprila 1886.

Blagorodni gospodine! Primio sam dvije ponjave, s kojih sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlastno na mene poslati, 8 poštitanjem Aug. Klauđi, Ried u Inkreis-u, 21. marča 1886.

G. J. H. Rabinovitz, Beč. Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetej kano i prvi put. C. k. artiljerijski nadporučnik Deasderij Moys pl. Ludrova u poljeke art. pukovni 13. Temesvar B. aprila 1885.

Gosp. J. H. Rabinovitz, Beč. Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svijetlo boje, sa pouzetejem. Sa poštitanjem Gejza pl. Kramarica, vlastelin, Bode, P. Ajka.

Gosp. J. H. Rabinovitz, Beč. Pošaljite 3 ponjavah dopada mi se; šalju te uz pouzetej još 4 komada konjskih ponjavah isto vrste. Grof Ant. Khuen, Presburg.

Opšmena. Buduđ da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neodbitnoj dužini i širini i dobro vrati za tako nisku cijenu prodavati te sa ovim opominje, da se žuva od padjelana oglašah. Naslov: Trgovina Tkamnah.

J. H. Rabinovitsch 6-1 Wien, II., Schiffamtgasse.

Advertisement for OFNER RAKOCZY BITTER-QUELLE. Includes an image of a bottle and text: Budimska gorčina. Preporuča se od najprejih hiečničkih strukovnjakah indijih i domaćih, kano najuspešnije djelujuće vodu gorčulu za čišćenje krvi i za blago čišćenje želuca. — Može se uvijek dobiti svježje punjeka od svih trgovinah sa mineralnom vodom i liekarnah.

Veoma prikladno za darove kod berme. Ovo je najprikladniji dar za berme. Za svaku bermu treba imati nekoliko komadah ovih ponjavah. One su vrlo korisne i za zdravlje. Molim čitatelji! Pribavio sam si na dražbi za polovicu cijene cijelo skladište jedne glasovite tvornice konjskih pokrivala, te najem rudi toga dok ima na skladištu, za samo 1. for. 75 novč. 1550 komadah, velikih, debelih širokih, nerazrijetih konjskih ponjavah. Ore su ponjave 180 centim. dugačke i 120 centim. široke sa bojadisanim poprečnicama, k tomu su poput daske debelo i rad toga nezastrijelive. Raspodijeli se uz gotovinu ili pošt. pouzajem. Danomice razasliju se u sve krajeve svijeta ove ponjave i leže svuda na dobrom glasu jer se mogu upotrebiti mjesto pokrivala i jer su prije više nego li dvostruko stojale. Nadajmo imade još na skladištu: 400 kom. svilenih pokrivalah za gostelje iz najfinije bauret-avile, u najkrasnijih bojah, crvenih, žutih, zelenih, Eukratskih, šarenih, posva dugačke za najvudu postelju, komad for. 3-75, dva komada for. 7. Stotine zahvalnih i naručbah mjerodavnih osoba imadeh u svojem uredu svakom na ogleđ a ovdje usudjujem se nakoje objaviti. G. J. H. Rabinovitz, u Beču. Primiv Vašu cijenjenu poštiku, naručam ovim još 80 komadah konjskih ponjavah iste vrste kao i prve sa crveno-žutim rubom. — Vrijednost ponjavah po for. 180 a. v. for. 64 je prilježeno. pr. Lovasz-Pataonak uprava dobarah: Plying J. L.-Potona, Ugaraka 8. aprila 1886. Stovani gospodine! Molim Vas, pošaljite mi još 20 ponjavah, nu iste dobrote i veličine kao i priješnje. Sa pozdravom Josef Littger na dobru Himelthierstrasse Pošta Kaufstint Tiroi 10. aprila 1886. Blagorodni gospodine! Primio sam dvije ponjave, s kojih sam posve zadovoljan; trebam još 6 komadah, koje izvolite neodvlastno na mene poslati, 8 poštitanjem Aug. Klauđi, Ried u Inkreis-u, 21. marča 1886. G. J. H. Rabinovitz, Beč. Molim za 8 komadah ponjavah uz pouzetej kano i prvi put. C. k. artiljerijski nadporučnik Deasderij Moys pl. Ludrova u poljeke art. pukovni 13. Temesvar B. aprila 1885. Gosp. J. H. Rabinovitz, Beč. Prosim pošaljite mi odmah još 2 ponjave kakove ste mi jur poslali, po mogućnosti svijetlo boje, sa pouzetejem. Sa poštitanjem Gejza pl. Kramarica, vlastelin, Bode, P. Ajka. Gosp. J. H. Rabinovitz, Beč. Pošaljite 3 ponjavah dopada mi se; šalju te uz pouzetej još 4 komada konjskih ponjavah isto vrste. Grof Ant. Khuen, Presburg. Opšmena. Buduđ da sam ja jedini preuzeo razprodaju ovih ponjavah, nemože je nitko drugi u toli neodbitnoj dužini i širini i dobro vrati za tako nisku cijenu prodavati te sa ovim opominje, da se žuva od padjelana oglašah. Naslov: Trgovina Tkamnah. J. H. Rabinovitsch 6-1 Wien, II., Schiffamtgasse.

Veliko skladište živačih strojeva izvornih, za svaku porabu. Skladište čvrstih blagajnah, koje nije moguće razbiti a sjegurne su proti ognju. Veliki izbor svetiljakah za pe-trolej, finih i prostih, za objestiti i za prenašati. 48-1 Prodaja svakojakih spremah za strojeve, sa vlistinom radionicom kovana mehanika; primaju se popravci svakojakih strojevaah kod FILIPA BATTICH-A TRST, Vin Acquedotto broj 29. Naručba izvršuju se neodvlastno uz pouzetej. — Cijena nebole se konkurencu.

Agentura parobrodarske plovitbe za Sjevernu i Južnu Ameriku uputuje izaslanike uz nisku cijenu, najbolju uvjete i dobre preporuke. — Obratiti se na ovlaštenoga Agenta.

10-4 Giov. A. Gajja, Trst.

Dobiva se i za mjesačne obroke. ZANIMIV OGLAS U velikom skladištu pokudstva i tapacarije G. Gherociak-a Vin Farneto br. 12. I. p. imade uviek pripravnih bustah za postelje, izpunjenih sa veoma dobrom tvaru u cieni od 0 for. napred. Divani i sofa izpunjeni i pokrili veoma dobrom vrstah kretona i juto u cieni od 15 for. napred. Pokudstvo za sobu, sjedala, nstolnjacki, stolice tapacirano itd. Prima svaku naručbu tapacarije uz povoljniju cijenu nego li ostali, budni da imade vlastitu radionicu tapacarijah, drvađeljelstva i skladišće tvarih za pokudstva. 48-22 Dobiva se i za mjesačne obroke.

Od danas do konca godine 1886. Svatko, koji se preoplati na finane. časopis La Verifica 0 SLUŽBENIH VUČIDBAH. dobit će ga bezplatno od septembra do konca decembra t. g. u januaru 1887. primit će badana promislerij i koleđar paruhah. Cijena predplati za cijelu godinu. 1-5 Trst u kuću for. 2. — Za austro-ugarsku carevinu for. 2-50. — Inozemstvo (u zlatu) for. 6. — Ivan pošt. saveza for. 10. Predplato se primuju danomice. Iznaj 7, 18 i 27 svakog mjeseca u Trstu. Verifica donaha kod svako vudelo izvan znostatakah ili brojevu kartulah izvanih nedignutih. — Verifica dodaje svakoj posudi avo on. — Umudžnja, koja drži vredniti za razjavljati plan vudidbah. — Vudidba i viall koja postuju Verifica juno varda službene. Verifica objavlja placila kamatah i dividendah kuponah i oznađuja amortizaciju ukrađanjih, izgubljenih ili izgorjenih kartulah. Vistnik Verifike andeđuja cijeno svih vrednostih australskih i inozemskih. Giuseppe Zoldan — Trst. Ured nalazi se: Via dell' Orologio casa fu Stratti, vis-avis namjesništva. 4-4

Nepogrješivo! Svak dobije iznos natrag, kod koga bi moj agurno djeluju. ROBORANTIUM (sredstvo za bradonac) bezuspješan ostao, isto tako sigurno djeluje. Vito celavosti, ispadanju kose, peruti i ocedenju. Uspjeh višeputnim trenjem sajamdem. Originalne bose po 1. for. 50 nč. i bose za probu po 1 for šalje 1-1 J. Grollich u Brnu. Roborantium opetovno upotrebljen pokurjuje takodjer dobar uspjeh protiv slabosti i glosobolji. U Trstu: Petar Sladovih, farmac, ala Marina, ViaSanita 13. Pvxamaror liek. Hrvatska Slavenija: Zagreb: samo U. Arasin. Rieka: Gmolnor, Gopić; Vouk. Ivanec kraj Varaždina: Janoš, Ivančo grad: Tollović. Jasna: Tomaj, Karlova: Fındols. Patrijaja: Grđić, Zemun: pl. Benko, Sisek: Gursky, Varaždin: Riedt, Vinkovce: pl. Aleman. Buzinija: Sarajvo: Pl. Pletal, Ilokarić, D. Tuzla: Pecković, Ilekarić. Dalmacija: Zadar: Andrejčić, Split: Aljinović. — Tako se može takodjer dobiti Bau de Hlad, izložno sredstvo ljepote, kod urđi, sviežost i bledodu puti. Cijena 85 novčica. — Bouquet du Serail de Grollich, vonj za ruboc i elegantni vradit. Ovo je bisser svih vonja. Radi varodno lepa pravdu, služi i kao dar sa Božić i imendan. Cijena for. 1.50

Motel de la Ville u Trstu. Zavod za kupelji, tople, hladne i nu šlehab (tuš) od 8 satih prije podas do 7 p. podne. NB. Ulaznice dohvaaju se kod vratara svratilšta.

PAROPLOVITBA 4-4 braća Rimondo. Od dne 1. jultja tek. g. A. U. parobrod

Salve putuje, ako vrijeme dopušta, među TRSTOM I METKOVIČEM tišnji aliđeđu luke: Zadar, Trogir, Split, Makarska, Fortopus, S. Martin, Pulašić, Postira i S. Petar. Odlazak iz Trsta: 1. 11. 21. svakog mjeseca Dolazak u Trst: 6. 13. 28.

PRIPISLANO. Upozorujem stovano obdinstvo, da je mo Ellier VLAHOV dobio na poslednjem izložbi u Celuttu 1883-1884. veliku kolajnu i počastnu diplomu. Nadajmo javljam, da nije to prvi put, ilo ja moj neudat krištitelj Ellier bio odlikovan, kod dopado održa množivo kolalnah zlatnih, srebrnih i broncovanih od raznih izložbah. Zahvalna pisma i hoćničko svjedodbe porporučuju Ellier što vedma svakom. Razni mediceinski uđonjaol upotrebljuju ga u bolnicah i svuda postluno najbolji uspjeh. Sa poštitanjem „Romano Vlahov“ iz Sibonika. 19-36 Moj Ellier Vlahov, zoldučni liekvor nadjo se u svih glavih gradovih svijeta. Valja pašati na pateranje. Način kako se razpoznaju pravo stikleno jest: pašati da li je u stiklenici ulitnut: Romano Vlahov Sibem, nadajmo stih pečat u škatuljici, na čepu pečat na ognju i napokom izvornu firmu na naslovu.

Nova ekonomička krojačnica Corso br. 26 p. I. 48-7 Odjela od same vune polag mjere. Odjela chevlot od f 12 dalje. Gornji kaputi od for. 10-18. U velikom izboru odjela fantazije polag cijenah, koje se neboje konkurencu. Također na obroke.

Blagorodni gospodine! Držim si za dužnost, da Vam se za moje zdravlje zahvalim. Već me bilo ostavilo više liečnikah, tada se utekoh k Vašemuu Dra. Rosa životnomu balzamu te se odmah nakom drugu staklenicu ođutih zdravim. Trpio sam na želuđnomu kruču i neavieštiljanju, osobito na glavobolji i neavieštiljanju, osobito sam danomice svaku uru. Cim sam počeo uzimati Vaš Dra. Rose životni balzam odmah je bol popustila te sam sada posva zdrav i nadam se, da se bolost neđu povratiti, jer ima 23 danah, da se je išezila. Mogu zaista dra Rose životni balzam svakom što bolje preporučiti te to i činim kod svih mojih znanačah, koji trpe od iste bolesti. Zahvaljujem Vam: se iznovice i Jesam sa poštitanjem Mikoviti Steiner, posebnik u Zmamuu.

Brza i sjegurna pomoć za bolesti želuđca i njezine posledice. Obrana zdravlja ovaj gotovo o satvanju i pospješkuju pravdu, jer ova je glavna podloga zdravju, te koji želešnom toli duševnom dobrostanju. Najbolji domaći liek za urediti probavu, primjereno mješjanje krvi i odstraniti nezdrave čestice krvi jest već odavna poznati i objavljen dr. ROSA životni balzam.

Priredjen je od najboljih, liečničkih najkripljih steknah; izkazao se osobito kano sjegurna pomoć kod neuredne probave, kod čestog želuđca, nadimaha, bijesanja, kod bolostih u želucu i želuđcu, želuđnomu kruču, prepunjenom želuđcu kod nedežne krvi, kromodah, žučičkih bolestih, kod bolesti u žrebit, isphondrije i melankolije (sušed slabu probavu); on očivljuje svu dužnostnu probavu, štiti kro te dohva balzamo islo izvorna silu i zdravlje. Usled ove izvorne vlastitosti, postao je sjegurno ljudski domaći liek a radi toga svuda je poznat.

I staklenica 50 novč. dve staklenice 1 for. Na kuađu povolnih pisamah, lahko svaki prođiti. Šalje se na frankirana pisma ne avo strane uz pouzetej tima. OPOMENA! Da se izbjegne nemilim zgodam, promisliv svo p. n. gg. naručniko, neka zadržavaju izrično Dra. Rose-a životni balzam iz liekarnu B. Fragner-a u Pragu. Jer sinu opazio, da su obilni naručnici od više strana nospješnu smjenu kako su tražili liek-nostavno: životni balzam a ne izrično: dra. ROSE životni balzam.

Pravi dr. Rose-a životni balzam dohva se samo u glavnom skladištu B. Fragnera, liekarnu „Kernovu crtu“ u Pragu, ugao „Spornergasse B. 205-3. U Trstu: P. Prendini, G. Foraboscini, Jak. Serravallo, Ed. v. Lelbenburg i Ant. Suttina, Carl Zanetti, liekarnici. U Zadrú Andrović N.; Rieka J. Prodman; Dubrovnik J. Aleksić; U Hrvatskeji i Slavoniji aliđeđu liekarnu: Zagreb Arasin C.; A. E. Mlišardna braća; M. L. Anžih; Stara Gradiska. St. pl. Varičić; Belovar Alex. Hrđić. Osijek J. G. pl. Dienes. Brod n. S. N. B. Kukurvić. Gospić V. Vouk. Gvozdanc: P. Pollaschok, Jasna E. p. Tomaj, Jančić E. Tollović. Karlovac G. Fındels i E. pl. Sladovih. Križevci L. Brotsky. Nova Gradiska D. Dienes. Novska A. H. Drapczyński, Odočav. Casteck. Ogulin J. Flnkih. Pregrada H. Bilinskiy. Zemun: F. pl. Benko, Sušak J. Wertheimstalin. Valpugo Alex. Deszatyky. Vinkovci Fr. Herzog, Vukovar, Fel. Kircban. Varaždin A. Kusy. Zvanje Malter A. Sve liekarnu i vađe trgovino sa materijalnom robom u Austro-Ugarsko, imadu skladišćah toga životnoga balzama. Također na obroke.

Tamo se takodjer dohva: Prako domaće mazilo proti oteku, ranam i svakojakoj upali. Ako se ženam prasa upale, ili otrdnu, i kod svakog oteka, kod crva u pratu i noktici, kod izvinjiva, kod morske (mrtnu) košti, kod reumatičnog oteka, kronične upale u koljenih, rukah i ledjih; ako si tko nogu izvine, proti kurjem oku i potu noguh, kod ranjenih rukuh, proti lišajem, proti tekućim ranam, otvorenim nogam, proti rnkui i upali kože, noima boljega mazila nego li je ovo. Zatvoreno otek brzo se izlieči; smrad koji se oteku leđi, izleđu avo mazilo brzo i ranu izlieči. Ovo mazilo je radi toga tako dobro, što odmah pomozu i rana se prije ne saćeti, dok nije sas gnoj iz nje izveden. Zapričeti takodjer rast divljega mousa i žuva od upale. Takodjer ublaži bolest. Otvoreno i tekuće rane moraju sa mliječnom vodom izprati, zatim se na nje ovo mazilo pripteći. 20-6 Skatulica se dohvaaju po 25 i 35 novč. Balzam za uho Po mnogih pokusih pokazao se ovaj balzam kano najbolje sredstvo; on odstraniti naglušnost te se po njem zadobije opet jur izgubljeni sluh i. staklenica 1 for. a. v.

Prosto od carine. NAJBOLJE POKUČSTVO jeftino, u velikom izboru kod IGNACIJA KRON-A u TRSTU. ulica al Teatro br. 1 (Tergesteo). Ilustrirani cieniik šalje se na zahjev badava i franko.

Velika partija ostanakah sagovah (10-12 metarah) šalje uz pouzetej komad po 3 for. 80 novč. M. Storch, u Brnu. Tvar, koja se nebi dopala, može se zamjeniti. 2-2

Velika partija odrezakah sukna (3-4m.), u svih bojah za cele mužke odjeće, šalje pouzedećem po 5 l. odrezak. L. Storch u Brnu. Trar (sukno), koja se nebi dopala, može se zamjeniti. Uzorci se šalju za marku od 10 novč.

